

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.1557.2020

Kraków, 4. LUT. 2020

**Pani
Alicja Szczepańska
Radna Miasta Krakowa**

W odpowiedzi na Pani interpelację w sprawie opiniowania planowanych i realizowanych przez Gminę Kraków inwestycji pod kątem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, przekazaną przez Pana Dominika Jaśkowca, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 21 stycznia 2020 r., uprzejmie informuję.

Ad 1.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa nr 2699/2013 z dnia 18 września 2013 r. został powołany Zespół Konsultacyjny do spraw Dostępności Infrastruktury Miejskiej do Potrzeb Osób Niepełnosprawnych działający przy Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych. W skład Zespołu wchodzi osoby z krakowskich organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami narządu wzroku i ruchu oraz merytoryczni pracownicy Urzędu Miasta Krakowa.

Do zadań Zespołu należy konsultowanie lub opiniowanie dokumentacji projektowej dla finansowanych przez Gminę Miejską Kraków zadań z zakresu infrastruktury miejskiej w celu uwzględnienia w niej wymagań i warunków, jakim powinny odpowiadać gminne przedsięwzięcia w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Interpretacja regulacji, zawartej w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.), która wymaga zapewnienia niezbędnych warunków „do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne (...)” skutkuje często zastosowaniem rozwiązań, które choć spełniają wymogi *Prawa budowlanego*, w praktyce nie zawsze są funkcjonalne w korzystaniu przez osoby niepełnosprawne lub nie spełniają zasad projektowania uniwersalnego. Zespół analizując dokumentację projektową skupia się na wymienionych zakresach i pod tym kątem opiniuje zastosowane rozwiązania.

Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie w *Specyfikacjach Istotnych Warunków Zamówienia* w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na dokumentację projektową wprowadza zapisy stanowiące, że dokumentacja projektowa musi być wykonana z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań projektowych oraz zasad dotyczących projektowania tego typu obiektów dla osób z niepełnosprawnością, zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Co do zasady, wszystkie elementy projektu muszą być dostępne dla wszystkich osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Opracowanie dokumentacji projektowej „Zagospodarowania Parku Zakrzówek” jest w toku. W grudniu 2019 r. Zespół Konsultacyjny do spraw Dostępności Infrastruktury Miejskiej do Potrzeb Osób Niepełnosprawnych przedstawił swoje uwagi do dokumentacji projektowej. Uwagi zostaną wprowadzone w aktualnie poprawionej w trybie gwarancji i rękojmi dokumentacji projektu wykonawczego oraz przedstawione do zaopiniowania przez Zespół. Ze względu na to, iż umowa na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej została zawarta w roku 2017, projekt dwukrotnie został pozytywnie zaopiniowany bez uwag przez rzeczoznawcę higieniczno - sanitarnego (na etapie projektu koncepcyjnego oraz projektu budowlanego), który sprawdza zgodność z przepisami technicznymi również w zakresie przepisów dotyczących poprawności rozwiązań projektowych w kontekście dostępności dla osób niepełnosprawnych.

W przypadku inwestycji dotyczących: zagospodarowania otoczenia Zalewu Bagry, otoczenia Zalewu Nowohuckiego, rewitalizacji Parku Jordana nie zostały pozyskane stanowiska Zespołu odnośnie do dostosowania tych przedsięwzięć, niemniej jednak wszystkie z ww. projektów maksymalnie uwzględniają potrzeby osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwiązania szczególnie dla nich przeznaczone (np. indywidualnie zaprojektowane bezpieczne zejście z pomostu na plażę dla osób niepełnosprawnych). Przedstawiciele Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami Zespołu i dyskutowano na temat możliwości wprowadzenia do projektów zmian poprawiających komfort użytkowania przestrzeni przez osoby z niepełnosprawnościami. W przypadku zagospodarowania bulwarów wiślanych Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie nie opracował jeszcze finalnych projektów budowlanych (aktualnie trwa etap analiz przestrzennych i przygotowania materiałów projektowych).

Mając na względzie komfort życia osób z niepełnosprawnościami, jak również postanowienia uchwały nr XVI/323/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 maja 2019 r. w *sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2022”* Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie w 2019 r. konsultował z Zespołem Konsultacyjnym do spraw Dostępności Infrastruktury Miejskiej do Potrzeb Osób Niepełnosprawnych projekty przyszłych dużych inwestycji realizowanych przez tę jednostkę, m.in. „Rewitalizacja i modernizacja parków Krakowa - Park Aleksandry”, „Budowa Parku Rzecznego Wilga”, „Rewitalizacja Parku Maćka i Doroty”, „Rewaloryzacja Parku Bednarskiego”, „Rewitalizacja parku dworskiego przy Dworze Czeczów”, „Park rehabilitacji przy Miejskim Centrum Opieki”. Mając na względzie konieczność uwzględniania potrzeb osób z niepełnosprawnościami, jednostka we wcześniejszych latach konsultowała również inne projekty,

m.in. „Zagospodarowanie terenu w ramach utworzenia parku wokół Dworu Jana Matejki”, „Przebudowa Parku Jerzmanowskich”.

Ad 2.

W 2019 r. Zespół Konsultacyjny do spraw Dostępności Infrastruktury Miejskiej do Potrzeb Osób Niepełnosprawnych konsultował oraz wydał 141 opinii odnoszących się do dokumentacji projektowych. Listę opiniowanych projektów przekazuję jako załącznik nr 1. Jako załącznik nr 2 przekazuję listę zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę Miejską Kraków w 2019 r., które nie były opiniowane przez Zespół. Na liście znajdują się inwestycje, których sposób realizacji uregulowany jest przepisami techniczno-budowlanymi określającymi warunki, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1065). Zespół pismem znak: PN.843.1.6.2014 z 12 lutego 2014 r. przesłał do Zarządu Dróg i Transportu w Krakowie wytyczne odnoszące się do obszaru budownictwa, transportu publicznego, przestrzeni publicznej, dotyczące rekomendowanych rozwiązań, ułatwiających funkcjonowanie zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami narządu ruchu i wzroku.

Wydziały Urzędu Miasta Krakowa i jednostki miejskie realizujące zadania w obszarze infrastruktury miejskiej zwracają uwagę, aby w dokumentacji projektowej były stosowane rozwiązania techniczne, zgodne m.in. z wymogami:

- rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. nr 43 poz. 430 z późn. zm),
- rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie (Dz. U. nr 63 poz. 735 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1065).
- wytycznych „Projektowanie bez barier”.

W projektach uzgadnianych lub opiniowanych w Zarządzie Dróg Miasta Krakowa wymagane jest zapewnienie normatywnych rozwiązań (zgodnych z ww. rozporządzeniami) uwzględniających:

- obniżenie krawężników na przejściach dla pieszych – odkrycie krawężników w tych obszarach wynosi maksymalnie 2 cm,
- zastosowanie pasów informacyjnych o zróżnicowanej fakturze i kolorystyce (pasów medialnych) o szerokości minimum 60 cm dla osób niewidomych i słabowidzących w obszarze przejść dla pieszych, jak również pasów informacyjnych o zróżnicowanej fakturze i kolorystyce na schodach w obiektach inżynierskich wraz z oznaczeniem stopnia i podstopnicy pierwszego i ostatniego w ciągu schodów,
- zastosowanie w obiektach wielopoziomowych pochylni lub wind o parametrach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, zadaszeń nad pochylniami,

- zapewnienie liczby i lokalizacji miejsc postojowych - niebieskie koperty o parametrach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (zgodnych z obowiązującymi regulacjami prawnymi),
- dla zapewnienia dogodnych warunków wymiany pasażerów w rejonach zatok autobusowych wskazane jest zastosowanie krawężników najazdowych umożliwiających podjazd i zatrzymanie autobusów blisko krawędzi peronów (ułatwienie wejścia lub wyjścia pasażerom z pojazdu). Wdrażane są ponadto rozwiązania typu „przystanek wiedeński”. Na peronach stosowane są również pasy informacyjne. W infrastrukturze przystanków komunikacji miejskiej stosowane są świetlne tablice informacji pasażerskiej wyposażone w przyciski z dźwiękiem naprowadzającym osobę niewidomą lub niedowidzącą, która po ich naciśnięciu uzyskuje głosową informację o godzinie odjazdu tramwaju lub autobusu. Sygnalizacja świetlna na przejściach dla pieszych wyposażona jest w opcję sygnalizacji dźwiękowej w celu naprowadzenia osoby z dysfunkcją wzroku na przejście dla pieszych.

Ad 3.

Zmiana na etapie realizacji projektu może wiązać się z koniecznością zmodyfikowania pozwolenia na budowę, zależnie od tego, czy dane zmiany budowlane mają charakter zmian istotnych czy nieistotnych. Pojęcie zmian istotnych i nieistotnych zostało zdefiniowane w art. 36a ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Nowelizacja *Prawa budowlanego* obowiązująca od 1 stycznia 2017 r. wprowadziła nowe regulacje dotyczące istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę. Przepisy nowelizacji wyjaśniają wątpliwości interpretacyjne co do pojęcia istotnego oraz nieistotnego odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego. Oba rodzaje zmian muszą być zaakceptowane przez projektanta w formie pisemnej, a w przypadku zmian istotnych należy wystąpić o zmianę pozwolenia na budowę, zgodnie z art. 36a pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*. Jeśli ustanowiono kierownika nadzoru inwestorskiego, to on (w porozumieniu z projektantem) powinien wskazać inwestorowi, czy wprowadzone zmiany do projektu budowlanego są zmianami istotnymi czy nieistotnymi.

W praktyce miały miejsce sytuacje - zwłaszcza przy realizacji inwestycji wieloletnich, takich jak np. Tauron Arena, Centrum Kongresowe, trasa szybkiego tramwaju na Ruczaj, kiedy Zespół Konsultacyjny do spraw Dostępności Infrastruktury Miejskiej do Potrzeb Osób Niepełnosprawnych zapraszany był na wizję lokalną w obiekcie, podczas której analizowano oraz czyniono uzgodnienia szczegółowe w zakresie rozwiązań różnych obszarów dostępności.

Uprzejmie informuję, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696 z późn. zm.) Urząd Miasta Krakowa w listopadzie 2019 r. zorganizował szkolenia dla pracowników Urzędu Miasta Krakowa, jednostek oraz szpitali miejskich z zakresu wdrażania regulacji ww. ustawy. Przeszkolonych zostało 81 osób, które będą w swoich jednostkach, koordynować realizację zadań związanych z realizacją tej ustawy. Osobą koordynującą działania związane z wdrażaniem tych przepisów jest Pan Bogdan Daśal, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Aktualnie trwają prace nad planowanym do ogłoszenia w pierwszym półroczu 2020 r. konkursem dotyczącym przeprowadzenia audytu dostępności Urzędu Miasta Krakowa.

Niezależnie od obowiązków wprowadzonych nowymi przepisami ustawowymi Urząd Miasta Krakowa realizował i realizuje szereg działań zmierzających do poprawy dostępności architektonicznej, komunikacyjnej i informacyjnej dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności co odzwierciedla Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2022 (oraz Programy obejmujące lata wcześniejsze) oraz coroczne sprawozdania z realizacji zadań realizowanych w ramach programu. Urząd Miasta Krakowa mając na uwadze zapewnienie dostępności wszystkich realizowanych usług dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków na bieżąco reaguje na pojawiające się nowe przepisy prawa, zgłoszenia mieszkańców oraz środowisk działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat+załączniki
2. Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
3. Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie
4. Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji
5. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
6. Biuletyn Informacji Publicznej
7. Aa